

O B S A H

Předmluva — Doc. Dr Mr Z. Blažek	
VŠEOBECNÁ ČÁST	7
Úvod — Prof. Dr Frant. A. Novák	9
<i>Mikroskopie.</i> Doc. Dr Mr M. Penka	
<i>Optický mikroskop</i>	12
Historie mikroskopu. Základní části optického mikroskopu. Mechanické součásti mikroskopu. Optické součásti mikroskopu. Vady čoček. Pracovní postup při mikroskopování. Preparát a jeho příprava	12—29
Literatura	29
<i>Anatomie rostlin.</i> Doc. Dr Mr M. Penka	
<i>Nauka o buňce</i>	30
Objev rostlinné buňky. Rostlinná buňka a její stavba. Protoplast. Protoplasma. Cytoplasma. Fyzikální a chemické vlastnosti cytoplasmy. Struktura cytoplasmy. Pohyby cytoplasmy	31—38
Karyoplasma. Fyzikální a chemické vlastnosti buněčného jádra. Dělení buněčného jádra	38—45
Plastidoplasma. Rozdělení plastidů	45—49
Chondriosomy	49
Vakuoly. Buněčná štáva	50—56
Metaplasmatické součásti buňky čili inkluze	56—62
Buněčná blána. Ztenčeniny a ztlustněniny buněčné blány	62—71
Dělení buněk	71
Splývání buněk	73
Ontogenese buňky	73
<i>Anatomie rostlinných tkání</i>	74
Rostlinné tkáně neboli pletiva. Mezibuněčná hmota. Mezibuněčné prostory, interceluláry. Idioblasty	76—79
Rozdělení pletiv podle jejich vzniku — podle anatomických znaků — podle fyziologické funkce	79—84
Systém pletiv dělivých, pokožkových, vodivých, základních	85—115
<i>Anatomie rostlinných orgánů</i>	115
Anatomie stonku (osy). Anatomie stonku rostlin druhotně tloustnoucích. Sekundární vodivá pletiva. Sekundární kůra	115—128
Anatomie kořene	128—132
Anatomie listu	132—138
Pletiva patologická	138—140
Literatura	140
<i>Základy rostlinné morfologie.</i> Prof. Dr Frant. A. Novák	
Úvod	141
<i>Obecné pojmy</i>	141
Polarita a souměrnost. Mediána a transversála. Souměrnost. Seriální a kolaterální postavení orgánů. Homologie a analogie. Degenerace a abortace. Orgány vegetativní a reprodukční. Pohlavnost	142—145
<i>Vegetativní orgány</i>	146
Stélka — thallus. Stélka u vyšších rostlin a střídání dvou stupňů ve vývinu. Kormus	146—148
<i>Kořen</i>	148
Hlavní kořen. Nahodilé neboli adventivní kořeny. Funkcionální metamorfosa kořene	149—152

<i>Stonka</i>	152
Pupeny. Růst a článkování stonku. Poddéložní článek. Hutnost a tvar stonku. Délka života u rostlin. Stonky podle směru vzrůstu. Rozvětvení stonku. Funkcionální metamorfosa stonku	153—162
<i>Líst</i>	162
Postavení listů na stonku. Organologie listů. Funkcionální metamorfosa listů	163—173
<i>Útvary chlupitě</i>	173
<i>Reprodukční orgány</i>	175
Rozplovování u mechorostů. Rozplovování u kapradorostů. Rozplovování u nahosemenných rostlin. Rozplovování u krytosemenných rostlin	177—179
<i>Květ</i>	179
Části květu. Pohlavnost květů. Květní diagramy. Květenství. Opylování. Vajíčko. Oplozování u krytosemenných rostlin. Semeno. Plod. Rozšiřování plodů a semen	179—198
Literatura	198
 <i>Fysiologie rostlin. Doc. Dr Mr M. Penka</i>	
Úvod	199
<i>Projevy života</i>	199
Metabolismus rostlin. Rostlina a prostředí	199—205
<i>Některé fysiologické vlastnosti rostlinné buňky</i>	205
Funkce rostlinné buňky. Koloidy v protoplasmě a jejich vlastnosti	205—217
<i>Výživa rostlin</i>	217
Minerální výživa rostlin. Živné roztoky. Význam prvků biogenních. Význam prvků oligobiogenních	217—225
<i>Vodní provoz rostliny</i>	225
Příjem vody. Výdej vody. Vliv vnějších faktorů na průduchy. Gutace. Vedení vody. Vodní bilance rostliny. Obsah vody. Vztah rostlin k vodě. Spotřeba vody rostlinami. Koloběh vody v přírodě	225—233
<i>Fotosyntetická asimilace vzdušného kyslíčnicku uhlíčitěho</i>	233
Fotosynthesa. Karboxylační theorie. Chemosynthesa. Význam asimilace. Činitelé ovlivňující fotosynthesu. Koloběh uhlíku	234—240
<i>Synthesa asimilátů</i>	240
<i>Dýchání rostlin</i>	245
Respirace aerobní. Uvolnění energie při respiraci. Klasické srovnání fotosynthesy a respirace. Vliv prostředí na dýchání. Dýchání sukulentů. Intramolekulární dýchání. Chemismus dýchání. Respirace a její význam	246—253
<i>Kvašení a hnití</i>	253
Kvašení. Hnití. Humus	253—255
<i>Výživa rostlin heterotrofních</i>	255
Rozdělení heterotrofních organismů. Mixotrofie. Saprofyti. Parasiti. Symbiosa	256—263
<i>Fysiologie růstu a vývoje</i>	263
Růst rostlin. Vliv světla na růst rostlin. Růstové hormony. Stáří rostlin	263—277
<i>Vývoj rostlin</i>	277
Theorie stadijního vývoje. Prvé vývojové stadium — jarovisace	279—284
<i>Rozmnožování rostlin</i>	284
Vegetativní rozmnožování. Nepohlavní rozmnožování. Pohlavní rozmnožování	284—293
<i>Vliv nepříznivých vnějších podmínek na růst a vývoj rostlin</i>	293
Odolnost rostlin vůči mrazu — vysokým teplotám — suchu. Zákon Zalenského. Umělé závlahy	294—299
<i>Fysiologie pohybů rostlin</i>	299
Rozdělení pohybů rostlin podle akademika Boh. Němce	300—303
Literatura	304

SPECIÁLNÍ ČÁST	305
Systematický přehled léčivých a farmaceuticky důležitých rostlin. — Úvod — Prof. Dr. Frant. A. Novák	306
<i>Schizobionta</i> . Prof. Dr Theodor Martinec	308
Viry	308
Rickettsie	310
<i>Schizomyces</i> . Úvod. Morfologie mikroorganismů. Vnější tvar a velikost mikroorganismů. Části buňky mikroorganismů. Pohyb mikroorganismů. Tvorbá spor u bacilů. Rozmnožování mikroorganismů. Kolonie. Fysiologie mikroorganismů. Metabolismus mikroorganismů. Růst mikrobiální kultury. Proměnlivost mikroorganismů. Ekologie mikroorganismů. Systematika mikroorganismů	312
<i>Actinomyces</i>	323
<i>Actinomycetales</i>	323
<i>Mycobacteriales</i>	324
<i>Coccales</i>	324
<i>Eubacteriae</i>	325
<i>Eubacteriales</i>	325
<i>Chlamydo bacteriales</i>	328
<i>Ferribacteriales</i>	328
<i>Thiobacteriales</i>	328
<i>Mycobacteriae</i>	329
<i>Spirochaetae</i>	329
Literatura	330
<i>Thallobionta</i> . Prof. Dr Karel Cejp	331
Řasová řada	331
<i>Cyanophyta, Chrysophyta, Phaeophyta, Rhodophyta, Pyrrophyta, Euglenophyta, Chlorophyta, Charophyta</i>	331
Houbová řada	336
<i>Mycophyta, Eumycophyta: Phycomyces, Eumyces</i>	336
<i>Ascomycetes: Saccharomycetales, Taphrinales, Eurotiales, Erysiphales, Hypocreales, Xylariales, Helotiales, Pezizales, Tuberales</i>	339
<i>Deuteromyces</i>	345
<i>Lichenes</i>	346
<i>Basidiomycetes, Homobasidiomycetes, Heterobasidiomycetes</i>	348
Literatura	353
<i>Cormobionta</i> . Prof. Dr Frant. A. Novák	354
<i>Bryophyta</i>	354
<i>Pteridophyta</i>	355
<i>Lycopodiopsida</i>	356
<i>Equisetopsida</i>	357
<i>Polypodiopsida</i>	358
<i>Spermatophyta</i>	361
<i>Gymnospermophytina</i>	362
<i>Pinopsida: Taxales, Pinales</i>	362
<i>Ephedropsida</i>	370
<i>Angiospermophytina</i>	370
<i>Dicotyledonopsida</i>	371
<i>Winterales</i>	374
<i>Magnoliales</i>	374
<i>Annonales: Annonaceae, Myristicaceae</i>	375
<i>Canellales</i>	377
<i>Piperales: Piperaceae</i>	377
<i>Aristolochiales: Aristolochaceae</i>	379

<i>Laurales: Monimiaceae, Lauraceae</i>	380
<i>Calycanthales</i>	385
<i>Schisandraceae: Illiciaceae</i>	385
<i>Trochodendrales</i>	386
<i>Ranunculales: Paeoniaceae, Ranunculaceae</i>	386
<i>Berberidales</i>	390
<i>Nymphaeales: Nymphaeaceae</i>	390
<i>Hypericales: Theaceae, Hypericaceae, Dipterocarpaceae</i>	391
<i>Ericales: Ericaceae, Vacciniaceae</i>	393
<i>Papaverales: Papaveraceae, Fumariaceae</i>	398
<i>Brassicales: Brassicaceae</i>	401
<i>Cucurbitales</i>	405
<i>Campanulales: Lobeliaceae</i>	405
<i>Asterales: Asteraceae</i>	406
<i>Diospyrales: Diospyraceae, Styraceae, Achradaceae</i>	420
<i>Opuntiales</i>	421
<i>Phytolaccales: Phytolaccaceae</i>	422
<i>Silicales: Silenaceae</i>	422
<i>Chenopodiales: Chenopodiaceae</i>	424
<i>Primulales: Primulaceae</i>	425
<i>Polygonales: Polygonaceae</i>	427
<i>Urticales: Moraceae, Urticaceae, Cannabaceae</i>	429
<i>Hamamelidales: Hamamelidaceae</i>	432
<i>Fagales: Fagaceae, Betulaceae</i>	434
<i>Juglandales: Juglandaceae</i>	439
<i>Salicales</i>	440
<i>Malvales: Sterculiaceae, Tiliaceae, Buettneriaceae, Bombacaceae, Malvaceae</i>	440
<i>Euphorbiales: Euphorbiaceae</i>	448
<i>Geraniales: Erythroxylaceae, Geraniaceae, Linaceae, Zygophyllaceae, Rutaceae, Simaroubaeae, Burseraceae, Polygalaceae</i>	452
<i>Sapindales: Anacardiaceae, Aceraceae, Sapindaceae, Aesculaceae</i>	463
<i>Celastrales: Celastraceae, Illicaceae</i>	465
<i>Buxales</i>	466
<i>Santalales: Olacaceae, Santalaceae, Loranthaceae</i>	466
<i>Oleales: Oleaceae</i>	468
<i>Loganiales: Loganiaceae, Gentianaceae, Menyanthaceae, Apocynaceae, Asclepiadaceae</i>	470
<i>Rhamnales: Rhamnaceae, Vitaceae</i>	477
<i>Daucales: Araliaceae, Dauraceae</i>	479
<i>Rubiales: Rubiaceae, Loniceraceae, Valerianaceae</i>	488
<i>Saxifragales</i>	497
<i>Rosales: Rosaceae</i>	497
<i>Droserales: Droseraceae</i>	505
<i>Viciales: Mimosaceae, Caesalpiniaceae, Viciaceae</i>	505
<i>Myrtales: Punicaceae, Thymelaeaceae, Elaeagnaceae, Myrtaceae</i>	515
<i>Convolvulales: Polemoniaceae, Convolvulaceae</i>	519
<i>Boraginales: Boraginaceae</i>	521
<i>Lamiales: Verbenaceae, Lamiaceae</i>	522
<i>Solanales: Solanaceae</i>	529
<i>Scrophulariales: Scrophulariaceae, Pedaliaceae</i>	535
<i>Plantaginales: Plantaginaceae</i>	539
<i>Monocotyledonopsida</i>	541
<i>Liliales: Liliaceae, Smilacaceae, Amaryllidaceae, Taccaceae, Dioscoreaceae, Iridaceae</i>	544
<i>Juncuales</i>	557
<i>Cyperales</i>	557
<i>Orchidales: Orchidaceae</i>	559
<i>Arales: Araceae, Lemnaceae</i>	561
<i>Arecales</i>	563
<i>Commelinales</i>	564
<i>Zingiberales: Musaceae, Zingiberaceae, Marantaceae</i>	564
<i>Poales: Poaceae</i>	567
<i>Literatura</i>	581

Rejstřík věcný	583
Rejstřík drog a rostlinných produktů	596
Rejstřík českých jmen rostlin	609
Rejstřík latinských jmen rostlin	622

Ed. 58.803

Prof. Dr. František A. Novák, doc. Dr. Mr Miroslav Penka,
prof. Dr. Karel Cejp a prof. Dr. Theodor Martinec

FARMACEUTICKÁ BOTANIKA

Vydalo Státní zdravotnické nakladatelství, n. p., Praha 1, Malostranské nám. 28 — Šéfredaktor nakladatelství: Doc. MUDr. Zdeněk Macek — Odpovědný redaktor: Ludmila Cvětčková — Technický redaktor: Mirko Vosátka — Korektor: Zdeňka Kánská - Milada Braumová — K sazbě: 6. 12. 1957 — K tisku 4. 9. 1958 - D-586001 — Vyšlo: v prosinci 1958 — Vydání: 2. doplněné — Náklad: 2000 výtisků — Stran: 640 — Vyobrazení: 274 — PAP: 26,60 - AA: 55.66 - VA: 56.20 — Vytiskl: Knihtisk, n. p., závod 4, Praha 13, Sámova 12 ze sazby písmem garmond Extended, na papíru 19223-01, 70×100, 80 g — Knihařsky zpracoval Mír, n. p.
301 08/29 - 49846/56-D/1 - 1022 - 5%

Cena brož. výtisku Kčs 50,-, váz. výtisku Kčs 53,50

56/II - 6